

Warszawa, dnia 30 listopada 2012 roku

Sygn. V Ds. 442/12

POSTANOWIENIE
o umorzeniu śledztwa

Irena Jolanta Nogajska - prokurator Prokuratury Rejonowej del. do Prokuratury Okręgowej w Warszawie, po zapoznaniu się z aktami śledztwa V Ds. 214/08 dotyczącego m.in. niedopełnienia w okresie od dn. 1.7.2008r. do dn. 19.9.2008r. w Warszawie obowiązków w zakresie ochrony obiegu dokumentów niejawnych w związku z działalnością Komisji Weryfikacyjnej WSI i działania przez to na szkodę interesu publicznego, tj. o czyn z art. 231 § 1 kk

na podstawie z art. 17 § 1 pkt 1 i 2 kpk

postanowił:

umorzyć postępowanie w sprawie:

- I. niedopełnienia w okresie od dnia 1 lipca 2008 r. do dnia 19 września 2008 r. w Warszawie obowiązków w zakresie ochrony obiegu dokumentów niejawnych w związku z działalnością Komisji Weryfikacyjnej WSI i działania przez to na szkodę interesu publicznego, tj. o czyn z art. 231 § 1 kk - wobec braku ustawowych znamion czynu zabronionego - na podstawie z art. 17 § 1 pkt 2 kpk
- II. niedopełnienia obowiązków i przekroczenia uprawnień w okresie od 1 października 2006 r. do 1 października 2007 r. w Warszawie i działania w ten sposób na szkodę interesu publicznego przez ówczesnego Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego Antoniego Macierewicza, poprzez nie zapewnienie

właściwej obsługi kancelaryjnej Komisji Weryfikacyjnej WSI w zakresie wytwarzania, rejestracji i obiegu dokumentów niejawnych przez zaniechanie stworzenia kancelarii tajnej do jej obsługi, co naruszało zasady ochrony informacji niejawnych i było postępowaniem niezgodnym z regułami dotyczącymi obiegu dokumentów niejawnych, tj. o czyn z art. 231 § 1 kk - wobec braku ustawowych znamion czynu zabronionego - na podstawie z art. 17 § 1 pkt 2 kpk

III. usunięcia w okresie od 23 sierpnia 2006 r. do 30 czerwca 2008 r. w Warszawie dokumentów niejawnych znajdujących się w Kancelarii Tajnej Służby Kontrwywiadu Wojskowego obsługującej Komisję Weryfikacyjną w ilości szesnastu pozycji, tj. czynu z art. 276 kk – wobec braku danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie jego popełnienia – na podstawie art. 17 § 1 pkt 1 kpk

Uzasadnienie

W dniu 22.9.2008r. do Prokuratury Okręgowej w Warszawie wpłynęło zawiadomienie Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego z dnia 19 września 2008 r. o możliwości zaistnienia przestępstwa niedopełnienia obowiązków w zakresie ochrony obiegu dokumentów niejawnych w związku z działalnością Komisji Weryfikacyjnej WSI. Nadto z treści zawiadomienia wynikało, iż w porządkowanych i rozsyłanych zasobach niejawnych kancelarii tajnej obsługującej Komisję Weryfikacyjną stwierdzono brak szesnastu dokumentów niejawnych, widniejących na stanie m.in. Antoniego Macierewicza i Mariusza Maraska.

W dn. 9.12.2008r. Szef SKW złożył uzupełniające zawiadomienie o przestępstwie, wskazując, iż pełniąc obowiązek Szefa SKW Antoni Macierewicz nie dopełnił ciążącego na nim obowiązku zapewnienia obsługi

7

technicznej i administracyjnej Komisji Weryfikacyjnej WSI w zakresie właściwej obsługi kancelaryjnej co do wytwarzania, rejestracji i obiegu dokumentów niejawnych.

W toku przeprowadzonego postępowania przygotowawczego ustalono następujący stan faktyczny:

Na podstawie art. 57 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego oraz ustawę o służbie funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego (Dz. U. Nr 104, poz. 711 z późn. zm.) z dniem 30 września 2006 r. zniesione zostały Wojskowe Służby Informacyjne. Na mocy przepisu art. 58 ust. 1 cyt. ustawy Prezes Rady Ministrów zobligowany został do powołania m.in. pełnomocnika do spraw organizacji Służby Kontrwywiadu Wojskowego. Jednocześnie przepis art. 60 ust. 7 stanowił, iż przed nominacją na funkcjonariusza SKW niezbędne jest m.in. zapoznanie się przez organ dokonujący nominacji ze stanowiskiem Komisji Weryfikacyjnej.

Zarządzeniem nr 112 Prezesa Rady Ministrów z dnia 21 lipca 2006 r. w sprawie powołania Pełnomocnika do spraw organizacji Służby Kontrwywiadu Wojskowego (M.P. nr 50, poz. 542) z dniem 24 lipca 2006 r. powołano Antoniego Macierewicza na funkcję Pełnomocnika ds. organizacji SKW. Do zadań Pełnomocnika należało m.in. zapewnienie obsługi technicznej i administracyjnej Komisji Weryfikacyjnej, zgodnie z art. 64 ust. 1 wyżej cytowanej ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r.

W Biurze Pełnomocnika ds. organizacji SKW utworzono pion ochrony, którym kierował Pełnomocnik ds. Ochrony Informacji Niejawnych - Mariusz

Kozłowski. Z treści sporządzonej przez niego „Instrukcji ochrony informacji niejawnych w Biurze Pełnomocnika ds. organizacji SKW” wynika, iż kancelaria tajna wchodząca w skład pionu ochrony tego biura prowadziła obsługę Komisji Weryfikacyjnej w zakresie wytwarzania, rejestrowania, przechowywania i przesyłania materiałów zawierających informacje niejawne

Zgodnie z art. 60 ust. 10 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. Biuro Pełnomocnika ds. organizacji SKW uległo likwidacji z dniem 30 września 2006 r. W związku z tym zakończyła również pracę kancelaria tajna wchodząca w skład pionu ochrony tego biura. Zarówno Biuro Pełnomocnika ds. organizacji SKW, jak i siedziba Komisji Weryfikacyjnej znajdowały się w Warszawie przy ul. Podchorążych 38, w budynku nr 5.

Służba Kontrwywiadu Wojskowego została utworzona z dniem 1 października 2006 r. Zgodnie z art. 64 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r., od dnia 1 października 2006 r. obsługę techniczną i administracyjną Komisji Weryfikacyjnej zapewnić miał Szef SKW.

Jak ustalono, w dn. 6 października 2006 r. ówczesny Szef SKW – Antoni Macierewicz wydał decyzję, z treści której wynika, iż w skład Biura Komisji Weryfikacyjnej wchodzi m. in. Kancelaria Tajna Komisji Weryfikacyjnej, która jest filią Kancelarii Tajnej Głównej SKW.

Jak ustalono, kanclerza tajna, obsługująca Komisję Weryfikacyjną SKW, zajmowała pierwotnie pomieszczenia położone w budynku przy ul. Podchorążych. Następnie – w listopadzie 2006 – siedziba kancelarii przeniesiona została na ul. Oczki. W dn. 14-16.11.2007r. nastąpiła kolejna zmiana siedziby, tj. kancelaria przeniesiona została do budynku przy ul. Karowej 10.

Oдноśnie zaginięcia dokumentów

Jak wynika ze złożonego zawiadomienia o przestępstwie, a także z zeznań przesłuchanego na powyższą okoliczność Roberta Sobczak - stwierdzone przez SKW nieprawidłowości w sposobie postępowania z dokumentami niejawnymi przez Komisję Weryfikacyjną polegać miały one na fizycznym wynoszeniu dokumentów niejawnych ze strefy bezpieczeństwa wbrew obowiązującym przepisom. Jako przykład na istnienia powyższej praktyki Robert Sobczak wskazał sytuację, w której pełniący funkcję wiceministra Obrony Narodowej Antoni Macierewicz na początku 2007 r. otrzymał z SKW dokument ściśle tajny, a równocześnie stwierdzono, że egz. nr 1, który powinien być u adresata czyli w MON-ie, faktycznie znajduje się w kancelarii tajnej SKW, co świadczyć ma, iż Antoni Macierewicz jako adresat dokumentu przekazał przedmiotowy dokument z MON do SKW z pominięciem obiegu kancelaryjnego dokumentów niejawnych. Świadek wskazał, że podobnie działo się z dokumentami znajdującymi się na stanie Antoniego Macierewicza, a wskazanymi w pisemnym zawiadomieniu o popełnieniu przestępstwa - Antoni Macierewicz pokwitował ich pobranie, formalnie były na stanie kancelarii tajnej obsługującej Komisję Weryfikacyjną, a odnaleziono je następnie w kancelarii tajnej SKW przy braku wzmianki o fizycznym przeniesieniu dokumentów z Komisji Weryfikacyjnej do SKW.

Jeśli chodzi o dostęp członków Komisji Weryfikacyjnej do pomieszczeń SKW, świadek zeznał, że wydawane były specjalny identyfikatory, po pisemnym przedstawieniu listy członków Komisji; nikt oprócz członków Komisji nie miał prawa wstępu do pomieszczeń używanych Komisji Weryfikacyjnej. Komisja Weryfikacyjna miała własny sekretariat, którego kierownikiem była Stefania Modelewska, pracownik cywilny SKW.

Jak wskazano powyżej, siedziba kancelarii tajnej, faktycznie obsługującej Komisję Weryfikacyjną WSI, ulegała kilkukrotnej zmianie.

Jednocześnie na mocy Zarządzenia nr 130 Prezesa Rady ministrów z dn. 8 listopada 2007 r. (MP z dn. 13 listopada 2007 r.) wynika, że zakończenie działalności Komisji Weryfikacyjnej wyznaczone zostało na dzień 30.06.2008r. Z zeznań przesłuchanych w niniejszej sprawie świadków wynika, iż ostatniego dnia prac Komisji Weryfikacyjnej, tj. 30 czerwca 2008 r. członkowie Komisji Weryfikacyjnej znosili do Kancelarii Tajnej dokumenty niejawne. Antoni Macierewicz oraz Krzysztof Łączyński przynieśli do kancelarii tajnej bardzo dużą ilość dokumentów niejawnych („liczonych w setkach”) w dniu 30 czerwca 2008 r. w późnych godzinach nocnych, co uniemożliwiło pracownikom kancelarii sprawdzenie zwracanych dokumentów z zapisami w dziennikach ewidencyjnych tej samej nocy. Dokumenty te zostały spakowane i w dniu 1 lipca 2008 r. przewiezione do pomieszczeń Służby Kontrwywiadu Wojskowego przy ul. Oczki w Warszawie.

Następnie, po zakończeniu prac Komisji Weryfikacyjnej uznano, iż do Kancelarii Tajnej Służby Kontrwywiadu Wojskowego nie zostało zwróconych 16 dokumentów niejawnych widniejących na stanie m.in. Antoniego Macierewicza i Krzysztofa Łączyńskiego.

W toku prowadzonego postępowania przygotowawczego uzyskano informacje dotyczące części odnalezionych dokumentów, wskazanych , jako zaginione w zawiadomieniu o przestępstwie z dnia 19 września 2008 r.

W skład personelu kancelarii tajnej, która obsługiwała Komisję Weryfikacyjną wchodziły – w różnych okresach – następujące osoby: Sylwia Forc-Dziorek, Paweł Stawicki, Joanna Soboń i Sylwia Forc- Dziorek

Przesłuchana w charakterze świadka Sylwia Forc-Dziorek zeznała, iż od dn. 1.10.2006r. do marca 2007r. była zatrudniona w SKW jako pracownik cywilny, następnie zaś – do dn. 1.10.2007r. – była zatrudniona w Gabinetcie Szefa SKW, pracując nadal w kancelarii tajnej Komisji Weryfikacyjnej; od dn. 1 października 2007 r. jest ona funkcjonariuszem SKW. W/wymieniona wskazała, że przy obsłudze kancelarii tajnej obsługującej KW pracowała nieprzerwanie od czasu, gdy KW zajmowała pomieszczenia na ul. Podchorążych, aż do opuszczenia przez KW pomieszczeń na ul. Oczuki, pełniąc w okresie od dn. 1 października 2007 r. do końca kwietnia 2008 r. obowiązki kierownika Kancelarii tajnej KW.

Z zeznań Sylwii Forc-Dziorek wynika, że w budynku przy ul. Podchorążych wszystkie pomieszczenia Komisji Weryfikacyjnej mieściły się w jednym budynku, a by wejść na teren BOR-u, potrzebne były przepustki imienne z określeniem daty, do kiedy możliwe było wejście na teren. W połowie listopada 2006 r. cały zasób kancelarii tajnej Komisji Weryfikacyjnej został przewieziony na ul. Oczuki, do pomieszczeń należących do SKW. Z zeznań świadka wynika, że w okresie przenoszenia kancelarii tajnej do pomieszczeń przy ul. Oczuki, Antoni Macierewicz nie rozliczył się z dokumentów, które były na jego stanie w kancelarii tajnej, samodzielnie popakował dokumenty w swoim gabinecie; następnie dokumenty te zapakowano, przewieziono i zdeponowano skrzynie w nowym gabinecie Antoniego Macierewicza, w budynku przy ul. Oczuki. Świadek podkreśliła, że nie przypomina sobie, aby Antoni Macierewicz pobierał z kancelarii tajnej dzienniki korespondencyjne i sprawdził zgodność stanu dokumentów w nowej siedzibie, ani by sprawdził oplombowanie skrzyń. Pozostali członkowie Komisji Weryfikacyjnej przekazywali dokumenty pozostające na ich stanie do kancelarii tajnej, a pracownicy kancelarii „odhaczali” je w dziennikach korespondencyjnych i na kartach RWD (karty biblioteczne).

Sylwia Forc-Dziorek zeznała, że wobec wyznaczonego terminu zakończenia prac Komisji Weryfikacyjnej niezbędne było opuszczenie pomieszczenia przy ul. Karowej do dn. 30 czerwca 2008r. Ostatniego dnia prac Komisji pracownicy kancelarii tajnej rozpoczęli przenoszenie dokumentów; z zeznań świadka wynika, że w dniu 30 czerwca 2008 r., w porze nocnej, Antoni Macierewicz przyniósł do kancelarii tajnej znaczną liczbę dokumentów niejawnych, prosząc o „zdjęcie ich” z jego stanu. Z uwagi na dużą liczbę dokumentów świadek nie była w stanie ich sprawdzić, podobnie jak nie było możliwe sprawdzenie wszystkich dokumentów, zatem niesprawdzone dokumenty zostały spakowane i przewiezione w skrzyniach z ówczesnej siedziby przy ul. Karowej z powrotem do pomieszczeń przynależnych SWK, położonych przy ul. Oczki. Od tego momentu, razem z Joanną Soboń i Pawłem Stawickim świadek rozpoczęła zakańczanie pracy kancelarii tajnej, w tym przygotowywanie pism, rozsyłanie dokumentów do instytucji, które wypożyczyły materiały Komisji. Świadek zaznaczyła, że rozliczanie wszystkich dokumentów z kancelarii tajnej nie zostało zakończone.

Przesłuchana w charakterze świadka Joanna Soboń – zatrudniona w okresie od dn. 1 października 2006 r. do marca 2007 r. jako pracownik cywilny SKW, zaś w okresie od marca 2007 r. do dn. 1 października 2007 r. zatrudniona w Gabinetcie Szefa SKW i w kancelarii tajnej KW – złożyła zeznania zbieżne z zeznaniami Sylwii Forc-Dziorek w zakresie sposobu poruszania się po terenie położonym przy ul. Podchorążych, dodając, że drzwi do kancelarii tajnej były zabezpieczone referentką oraz zamkiem elektronicznym. Odnośnie pomieszczeń położonych przy ul. Oczki świadek zeznała, że Antoni Macierewicz posiadał klucz, którym mógł otworzyć wszystkie drzwi w pomieszczeniach użytkowanych przez Komisję Weryfikacyjną.

Odnośnie wypożyczania teczek żołnierzy i pracowników WSI, świadek zeznała, że mogły być one wypożyczane na tzw. kartę RWD - każdy z członków

Komisji Weryfikacyjnej miał założoną taką kartę, natomiast inne dokumenty były wypożyczane na podstawie dziennika korespondencji. W okresie, w którym kancelaria tajna zajmowała pomieszczenia położone przy ul. Podchorążych, członkom KW udostępniane były także dyski twarde, przechowywane w kancelarii tajnej; wypożyczenie takiego dysku było odnotowywane w odpowiednim zeszycie. W okresie, gdy kancelaria zajmowała pomieszczenia położone przy ul. Oczki i ul. Karowej, dyski twarde znajdowały się już w pomieszczeniach, w których pracowali członkowie KW.

Odnośnie przeniesienia siedziby kancelarii w listopadzie 2006 r. świadek zeznała, że wspólnie z Sylwia Forc-Dziorek plombowała skrzynie i przekazywała w ręce osób wskazanych przez Pełnomocnika upoważnionych do przewożenia ich w wyznaczone miejsce. Świadek wskazała, że nie była robiona inwentaryzacja dokumentów, ani też nie byli rozliczani członkowie KW z dokumentów, pozostających na ich stanie.

Świadek zaznaczyła, że członkowie Komisji Weryfikacyjnej w trakcie swojej pracy tworzyli brudnopisy (wydruki komputerowe) i rejestrowali je w DEWD. Brudnopisy te trzymali u siebie w gabinetach. Ostatecznie, po zakończonej pracy nad Raportem z Weryfikacji WSI brudnopisy te trafiły z powrotem do kancelarii tajnej i zostały zniszczone.

Joanna Soboń zeznała, że nie uczestniczyła w przenosinach kancelarii w listopadzie 2007 r. Natomiast odnośnie dnia 30 czerwca 2008 r. świadek złożyła zeznania zbieżne z zeznaniami Sylwii Forc-Dziorek, wskazując, że członkowie Komisji Weryfikacyjnej pracowali do późna i mieli wypożyczone teczki, które 30 czerwca 2008 r. zostały zwrócone późnym wieczorem, zaś Antoni Macierewicz tego dnia nocą przyniósł do kancelarii tajnej dokumenty niejawne w dużej liczbie, prosząc o zdjęcie ich z jego stanu. Z uwagi na znaczną liczbę dokumentów nie była możliwa ich bieżąca weryfikacja, wobec czego całość dokumentów została spakowana i przewieziona w skrzyniach na ul. Oczki. Od

tego momentu, świadek wspólnie z Sylwią Forc-Dziorek i Pawłem Stawickim rozpoczął zakańczanie pracy kancelarii.

Świadek zaznaczyła, że od początku zatrudnienia w kancelarii aż do momentu, gdy została funkcjonariuszem tj. w październiku 2007 r., nie została formalnie skierowana do pracy przy obsłudze kancelarii tajnej, tj. nie otrzymała formalnego etatu, ani umowy o pracę w kancelarii oraz zakresu obowiązków, a także podkreśliła, że nie został zakończony proces rozliczania wszystkich dokumentów z kancelarii tajnej KW.

Przesłuchana w charakterze świadka Stefania Modelewska zeznała, iż rozpoczęła pracę w SKW w dn. 1.10.2006r., tj. gdy Komisja Weryfikacyjna już pracowała. Do zadań świadka należało zorganizowanie współpracy między KW, a sekretariatem, kancelarią tajną, SKW.

Świadek zeznała, że w pomieszczeniach zajmowanych przez Komisję Weryfikacyjną przy ul. Podchorążych pokoje, w których znajdowały się komputery do przetwarzania informacji niejawnych, oraz szafy metalowe, posiadały zabezpieczenia uniemożliwiające wejście do pomieszczeń osób nieuprawnionych z zewnątrz.

Świadek nie uczestniczyła w przenosinach kancelarii tajnej na ul. Oczki w listopadzie 2006r. W siedzibie tej w pokojach, w których pracowali członkowie Komisji, znajdowały się komputery typu „tempest”, dlatego też wejście do danego pokoju było zabezpieczone poprzez system kontroli wejść na kartę, podobnie jak cała strefa, wykorzystywana przez komisję. Okna w pokojach zabezpieczone były folią mleczną.

Od 26 maja 2008 r. świadek przebywała na zwolnieniu lekarskim i nie uczestniczyła w dalszych przenosinach dokumentów Komisji Weryfikacyjnej.

Przesłuchana w charakterze świadka Marzena Borowska zeznała, że pracowała w kancelarii tajnej przy ul. Podchorążych od sierpnia 2006r. do dn.

30 października 2006r.; w ówczesnym czasie istniał obowiązek zwrotu wypożyczanych dokumentów po zakończeniu danego dnia pracy. W związku z zakończeniem zatrudniania świadek sporządziła protokół zdawczo-odbiorczy; nie stwierdziła wówczas braku jakichkolwiek dokumentów.

Z zeznań Borysa Iwaszko wynika, że polecenie przeniesienia zasobów kancelarii z pomieszczeń położonych przy ul. Podchorążych do pomieszczeń przy ul. Oczki wydał on pracownikom kancelarii ustnie. Nie sporządzano wówczas inwentaryzacji dokumentów, bowiem dokumenty były pakowane, a następnie rozpakowywane przez personel kancelarii; przewożenie dokumentów odbywało się w zamkniętych skrzyniach.

Kolejna zmiana siedziby kancelarii odbyła się w analogiczny sposób, przy czym część dokumentów znajdowała się w posiadaniu członków Komisji Weryfikacyjnej, którzy sami opróżniali swoje pokoje i pakowali dokumenty do skrzyń, które następnie były plombowane przez personel kancelarii tajnej i przewożone konwojem do nowej siedziby, znajdującej się przy ul. Karowej. Po zakończeniu przeprowadzki Borys Iwaszko wydał pracownikom kancelarii ustne polecenie sprawdzenia stanów faktycznych ze stanem w dziennikach dokumentów klauzulowanych; przed zakończeniem powyżej kontroli został on jednak w dn. 28.1.2008r. odwołany z funkcji Pełnomocnika Ochrony.

Przesłuchany w charakterze świadka Paweł Stawicki zeznał, że na polecenie Borysa Iwaszko jesienią 2007r. uczestniczył w przenoszeniu dokumentów Komisji Weryfikacyjnej z ul. Oczki na Karową, zaznaczając, iż jego rola polegała na wynoszeniu spakowanych skrzyń z kancelarii tajnej Komisji i nie posiada on wiedzy, kto pakował dokumenty. Świadek podkreślił, że przed wejściem do strefy, gdzie działała Komisja Weryfikacyjna, stał wartownik z firmy ochroniarskiej, a wejście do pomieszczeń Komisji były

otwierane za pomocą identyfikatorów elektronicznych. Kancelaria tajna Komisji i inne pomieszczenia znajdowały się na jednym, wspólnym piętrze.

Na ul. Karowej 10 w budynku BBN przeprowadzona została następnie inwentaryzacja, trwająca do końca 2007 r., przy czym rolą świadka było spisywanie dokumentów faktycznie znajdujących się w zasobach kancelarii, przy czym nie porównywał on dokumentów przewiezionych z ul. Oczki ze stanem zapisanym w dziennikach korespondencji i nie mógł wówczas stwierdzić braku jakiegokolwiek dokumentów. W okresie między Świątami Bożego Narodzenia w 2007 r. świadek skorzystał z urlopu wypoczynkowego, po którym powrócił do swoich obowiązków w SKW.

Dnia 21 stycznia 2008 r. Sylwia Forc-Dziorek i Joanna Soboń zostały odwołane z wykonywania obowiązków obsługi kancelarii tajnej, a do wykonywania obowiązków w kancelarii powołani zostali Paweł Stawecki oraz Marzena Pietras, przy czym świadek zaznaczył, że Marzena Pietras nigdy faktycznie nie wykonywała obowiązków w kancelarii tajnej KW.

Jak wynika z zeznań Pawła Stawickiego, w okresie od stycznia do maja 2007 r. wielokrotnie próbował on wejść na teren BBNu, jednak nie został wpuszczony. W efekcie na teren kancelarii dostęp uzyskały Sylwia Forc-Dziorek i Joanna Soboń, świadkowi zaś dostęp umożliwiony został w maju 2008 r.

Świadek wskazał, że otrzymał od Szefa SKW rozkaz personalny objęcia funkcji kierownika kancelarii tajnej Komisji Weryfikacyjnej na okres od maja do 30 czerwca 2008 r., faktycznie jednak nigdy nie objął obowiązków kierownika kancelarii.

Paweł Stawicki w złożonych zeznaniach wskazał też – analogicznie jak Sylwia Forc-Dziorek i Joanna Soboń – iż ostatniego dnia prac Komisji Weryfikacyjnej, w porze nocnej 30 czerwca 2008r., Antoni Macierewicz i Krzysztof Łączyński przynieśli do kancelarii tajnej dokumenty niejawne, po czym oddalili się, nie czekając, aż pracownik kancelarii tajnej zdejmie je z ich

stanu. Świadek podkreślił, że była to bardzo duża ilość dokumentów, „liczona w setkach”, co uniemożliwiło sprawdzenie zwracanych dokumentów tej samej nocy. W efekcie dokumenty te zostały spakowane i przewiezione do siedziby SKW. Nie został sporządzony żaden protokół zdawczo-odbiorczy pomieszczeń po opuszczeniu kancelarii tajnej.

Członkowie Komisji Weryfikacyjnej Mariusz Marasek i Krzysztof Łączyński, przesłuchani na okoliczność rozliczenia się w dn. 30.6.2006r. z pozostających na ich stanie dokumentów niejawnych, złożyli zeznania zbieżne z zeznaniami Sylwii Forc-Dziorek i Joanny Soboń.

Krzysztof Łączyński wskazał, że w dniu 30 czerwca wszystkie materiały, znajdujące się w użytkowanej przez niego szafie pancерnej, zaniósł do kancelarii tajnej, zaznaczając, iż dokumenty te odnosił partiami przez cały dzień z uwagi na ich znaczną liczbę. Świadek zaznaczył, że równocześnie inni członkowie Komisji Weryfikacyjnej zdawali swoje materiały. Wskutek spiętrzenia tych czynności, obsługa kancelarii nie była w stanie na bieżąco „zdejmować” dokumentów, które przynoszono, ze stanu poszczególnych członków komisji.

Mariusz Marasek natomiast zeznał, że w dniu 30 czerwca 2008 r. w trakcie całego dnia do kancelarii tajnej obsługującej Komisję Weryfikacyjną spływały od członków Komisji materiały będące na ich stanie; w efekcie przed północą osoby obsługujące Kancelarię tajną KW zostały „zasypane” teczkami i materiałami przez członków Komisji, pracujących do ostatniej chwili. Świadek ocenił powyższą liczbę dokumentów na kilkaset, wskazując, że w związku z tym osoby zatrudnione w kancelarii nie były w stanie na bieżąco zdejmować z ewidencji poszczególnych osób wszystkich materiałów.

Przesłuchany w charakterze świadka Antoni Macierewicz zaprzeczył, ażeby samodzielnie pakował przechowywane przez siebie dokumenty w związku ze zmianami siedziby kancelarii tajnej, a po przeniesieniu siedziby

kancelarii do budynku BBN musiał ponownie pobrać dokumenty z kancelarii. W/wymieniony zeznał, że wprowadzony przez niego system ochrony fizycznej dokumentów niejawnych w SKW obejmował strefą zamkniętą całość pomieszczeń, w których pracowali członkowie Komisji Weryfikacyjnej. Antoni Macierewicz zaznaczył też, że zdał do kancelarii tajnej całość dokumentów, które posiadał na stanie.

Oдноśnie decyzji z dn. 6.10.2006r. świadek zeznał, że sporządził przedmiotową decyzję, jednak nie kontrolował obiegu dokumentów. Dodatkowo wskazał, że kancelaria tajna faktycznie istniała i obsługiwała Komisję Weryfikacyjną, zgodnie z wydanym przez świadka zarządzeniem, natomiast nie umiał on wyjaśnić przyczyn nieuwjęcia powyższego faktu w strukturach etatowych.

Przesłuchany w charakterze świadka Jan Olszewski, który z dniem 9 listopada 2007 r. mianowany został na Przewodniczącego Komisji Weryfikacyjnej, zeznał, że po zmianie miejsca siedziby Komisji Weryfikacyjnej na budynek przyjeździe do BBN przy ul. Oczki zarządził inwentaryzację dokumentów przewiezionych z siedziby SKW. Z dniem ok. 15 lutego 2007r., pełniący funkcję Szefa SKW, odwołał „dwie panie które obsługiwały kancelarię”, co przerwało proces inwentaryzacji. W związku z tym świadek zarządził wstrzymanie prac Komisji na okres 3 miesięcy, a znajdujące się w kancelarii tajnej dokumenty zostały opieczętowane. Prace komisji zostały wznowione około dnia 15 maja - równocześnie prowadzona była inwentaryzacja dokumentów oraz trwała wzmożona praca nad weryfikacją żołnierzy, przy czym ani inwentaryzacja ani prace Komisji nie zakończyły się.

Świadek zaznaczył, że w pokojach zajmowanych przez członków Komisji Weryfikacyjnej znajdowały się kasy pancerne, które były opieczętowane i referentkowane, jeśli były w nich zatrzymywane dokumenty na noc. W momencie obejmowania przez świadka funkcji Przewodniczącego Komisji,

całość materiałów z kancelarii tajnej została przewieziona do BBN w zabezpieczonych skrzyniach. Świadek potwierdził, że prace nad weryfikacją żołnierzy b. WSI były prowadzone do ostatnich godzin 30 czerwca 2008 r., w związku z czym niektóre materiały trafiły do kancelarii krótko przed północą 30 czerwca 2008 r. Z tego też powodu planował dokonanie rozliczenia kancelarii tajnej Komisji po dniu 30 czerwca 2008 r., gdyż według ustawy do godziny 24 tego dnia działała Komisja Weryfikacyjna. Z racji faktu, że członkowie Komisji pracowali nieprzerwanie z materiałami klauzulowanymi, weryfikując żołnierzy byłych WSI, nie było możliwe rozliczanie się z tymi materiałami podczas pracy; dlatego też wszelkie materiały zostały na polecenie świadka przekazane do kancelarii tajnej przed godz. 24 dnia 30 czerwca 2008 r.

Wskazać należy, że do działalności kancelarii tajnej, obsługującej Komisję Weryfikacyjną, zastosowanie miały przepisy Zarządzenia nr 25/MON Ministra Obrony Narodowej z dn. 17.11.2005r. (Dz.Urz. MON z dn. 15.12.2005r.).

Zgodnie z treścią §4 ust. 1 pkt. 4 wskazanego Zarządzenia do obowiązków kierownika kancelarii należało m.in. rozliczenie wykonawców z powierzonych im dokumentów niejawnych.

Zgodnie z treścią § 27 ust. 1 kancelaria tajna przekazuje materiały zawierające informacje niejawne oznaczone klauzulą "Poufne" lub stanowiące tajemnicę państwową osobom, których pomieszczenia są zlokalizowane w strefie bezpieczeństwa i wyposażone w urządzenia do przechowywania dokumentów, o których mowa w § 6 ust. 9 pkt 1.

Zgodnie z przepisem ust. 4 za zgodą kierownika jednostki organizacyjnej możliwe jest jednak przekazanie materiałów niejawnych oznaczonych klauzulą "Poufne" lub "Tajne" wykonawcom nie posiadającym powyższych urzędzeń, jeżeli spełniają oni pozostałe warunki, określone w Zarządzeniu – nadmienić

należy, że jedynie ta właśnie grupa osób ma obowiązek zwrócić udostępnione materiały do kancelarii przed zakończeniem dnia pracy.

Podkreślić należy, iż zgodnie z przepisem ustępu 8 wykonawcy przechowujący materiały niejawnne w pomieszczeniach służbowych mają obowiązek zdania ich do kancelarii jedynie wówczas, gdy udają się na urlopy, szkolenia oraz w podróże służbowe, a czas nieobecności osoby w jednostce organizacyjnej wyniesie więcej niż dwa tygodnie; alternatywnie przepis ten uprawnia osoby te do przekazania materiałów osobie zastępującej.

Z zeznań zarówno Jana Olszewskiego, jak i Krzysztofa Łączyńskiego i Mariusza Marasek wynika wprost, że Komisja Weryfikacyjna działała aż do ostatnich chwil, wyznaczających termin zakończenia prac, tj. do godz. 24.00 dnia 30.6.2008r., kierując się nadrzędnym celem – koniecznością poddania weryfikacji jak największej liczby żołnierzy, pełniących w przeszłości służbę w dawnych strukturach WSI. Bezspornie zapis zawarty w Zarządzeniu Nr 130 Prezesa Rady Ministrów, statuujący termin zakończenia działalności Komisji Weryfikacyjnej na dzień 30.6.2008r., uprawniał członków Komisji do prowadzenia prac przez pełen okres aż do upływu powyższego terminu, tj. do godz. 24.00 w dniu 30.6.2008r. Nie sposób zanegować faktu, że skoro Komisja uprawniona była do prowadzenia prac, to również jej członkowie byli uprawnieni do korzystania z materiałów niezbędnych w trakcie prowadzenia prac, w tym – do wykorzystywania materiałów niejawnnych. Z powołanych powyżej zeznań, jak też z zeznań Antoniego Macierewicza wynika przy tym, że członkowie Komisji przekazali do kancelarii tajnej po zakończeniu prac wykorzystywane przez siebie materiały, a nieodznaczenie powyższego faktu w dziennikach korespondencyjnych było wynikiem faktu, iż w powyższym terminie konieczność zwrotu dokumentów dotyczyła wszystkich członków Komisji, a tym samym liczba dokumentów zwróconych tego dnia do kancelarii, liczona – zgodnie z zeznaniami świadków – w setkach uniemożliwiła bieżące

„zdejmowanie ich ze stanu”. Następnie dokumenty stanowiące zasób kancelarii tajnej Komisji zostały przewiezione do siedziby SKW, o czym zdecydował Szef SKW na mocy decyzji nr 95/2008, co podyktowane było faktem, że po zakończeniu prac Komisji Służba Kontrwywiadu Wojskowego pozostawała organem uprawnionym do dysponowania powyższymi dokumentami.

Bezspornie w Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, po zakończeniu działalności Komisji Weryfikacyjnej i przejęciu jej dokumentacji, wystąpiły trudności z ustaleniem miejsca przechowywania części tejże dokumentacji. W czasie trwania niniejszego postępowania sukcesywnie ustalano miejsce przechowywania kolejnych dokumentów wymienionych, jako zaginione w zawiadomieniu Szefa SKW.

W śledztwie ustalono, iż w dniu 19.09.2010 r. przekazano z Biura Bezpieczeństwa Narodowego do SKW część wytworzonych, bądź zgromadzonych przez Komisję Weryfikacyjną b. WSI dokumentów, które były przechowywane w Kancelarii Prezydenta RP, a następnie w dniu 3.02.2009 r. przekazane zostały do BBN. Po uzyskaniu wykazu w/w dokumentów odnaleziono część materiałów niejawnych, wskazanych w doniesieniu Szefa SKW. Nadto niektóre dokumenty zostały odnalezione w zasobach SKW. Jak ustalono część dokumentacji była zwrócona do Instytutu Pamięci Narodowej. W wyniku zakończonej kwerendy materiałów zgromadzonych przez Komisję Weryfikacyjną ustalono miejsce przechowywania kolejnych, spośród 16 pozycji, materiałów niejawnych, wskazanych w doniesieniu Szefa SKW jako zaginione i nierozliczone przez członków Komisji Weryfikacyjnej z kancelarią tajną obsługującą Komisję Weryfikacyjną b. WSI.

W piśmie z dnia 23 listopada 2012 r. DK wych/BP-1220/231112 Dyrektor Biura Prawnego Służby Kontrwywiadu Wojskowego przedstawił zbiorczą analizę informacji posiadanych przez SKW odnośnie poszukiwanych dokumentów, w

której zawarto szczegółowe ustalenia dotyczące szesnastu pozycji, które zostały uznane za zaginione.

Wynika z niej co następuje:

- 1) KTKW/Z-1/06 z dnia 22.08.2006 r. - dokument przesłany ze Sztabu Generalnego-Zarząd Logistyki - 34 str. Pobrano w dniu 23.08.2006 r. - brak informacji oraz zapisów w ewidencjach, które umożliwiłyby ustalenie gdzie znajduje się niniejszy dokument;
- 2) KTKW/Pf-84/06 z dnia 16.10.2006 r. dokument przesłany z Zarządu Studiów i Analiz MON. Pobrano w dniu 21.10.2006 r. - brak informacji oraz zapisów w ewidencjach, które umożliwiłyby ustalenie gdzie znajduje się niniejszy dokument;
- 3) KTKW/00-8/07 z dnia 18.01.2007 r. - zgodnie z informacją przesłaną pismem nr BP/4589 z dnia 18 grudnia 2008 r. oraz 18 stycznia 2010 r. Dk wych/BP-68/18 stycznia 2010 -ROZLICZONO;
- 4) KTKW/00-134/06 z dnia 13.09.2006 r. dokument z KPRM - 19 str. Pobrano w dniu 21.10.2006 r.- brak informacji oraz zapisów w ewidencjach, które umożliwiłyby ustalenie, gdzie znajduje się niniejszy dokument;
- 5) DEWD/0-10/06 Kopia nr 1 Protokołu - na 20 str. Pobrano w dniu 25.04.2008 r. - zgodnie z informacją pismem z dnia 22 września 2011 r. - ROZLICZONO;
- 6) DEWD/00-392/06 Kopia nr 1/Wykaz - 14 str. Pobrano w dniu 25.04.2008 r. - zgodnie z informacją przesłaną pismem z dnia 22 września 2011 r. - ROZLICZONO;
- 7) KTKW/00-167/06 z dnia 27.10.2006 r. dokument przesłano z IPN - stwierdzono brak załącznika nr 45-teczka - zgodnie z informacją przesłaną pismem z dnia 22 września 2011 r. - ROZLICZONO;
- 8) KTKW/P1-65/06 z dnia 12.10.2006 r. - zgodnie z notatką nr BPO-1363/09 przesłaną pismem nr DK wych/BP-2555/2009 z dnia 18.11.2009 r. oraz informacją z 18 stycznia 2010 r. Dk wych/BP-68/18 stycznia 2010 r. - ROZLICZONO;

- 9) KTKW/Pf-48/06 z dnia 28.09.2006 r. – zgodnie z informacją przesłaną pismem nr BP/4589 z dnia 18 grudnia 2008 r. oraz 18 stycznia 2010 r. Dk wych/BP-68/1 8 stycznia 2010 –ROZLICZONO;
- 10) KTKW/00-22/07 z dnia 18.01.2007 r. – zgodnie z informacją przesłaną pismem nr BP/4589 z dnia 18 grudnia 2008 r. oraz 18 stycznia 2010 r. Dk wych/BP-68/18 stycznia 2010 –ROZLICZONO;
- 11) 00-191/07 z dnia 15.02.2007 r. Raport o WSI- stwierdzono brak płyty CD - brak informacji oraz zapisów w ewidencjach, które umożliwiłyby ustalenie gdzie znajduje się niniejszy dokument;
- 12) KTKW/OO-33/07 z dnia 06.02.2007 r. dokument przysłano z BEIA. Pobrany w dniu 19.02.2007 r.- zgodnie z informacją przesłaną pismem DK/BP/00-760/10 w dniu 11 października 2010 r. –ROZLICZONO;
- 13) KTKW/00-27/06 z dnia 02.02.2007 r. dokument z SKW - stwierdzono brak płyty CD. Pobrany w dniu 02.02.2007 r.- zgodnie z informacją z dnia 17 lutego 2012 r. – brak jest informacji oraz zapisów w ewidencjach, które umożliwiłyby ustalenie gdzie znajduje się niniejszy dokument; nadmienić należy, iż podczas kwerendy natrafiono na dokument o numerze KTKW/00-27/07 (znajdujący się w Teczce nr SA 31/4 na 161-167 str.), jednak przeprowadzone ustalenia pozwoliły stwierdzić, że dokument ten jest dokumentem wychodzącym, a nie poszukiwanym dokumentem (załącznika płyty CD) o tym samym numerze pisma wchodzącego;
- 14) 00-91/3/07 protokół - 42 str. Pobrany w dniu 30.06.2008 r. – zgodnie z informacją z dnia 22 września 2011 r. DKwych/BP-1201 – ROZLICZONO;
- 15) 3/00-791/07 protokół z wysłuchania S.Trzecińskiego – 5 str. Pobrany w dniu 30.06.2008 r. – zgodnie z informacją z dnia 22 września 2011 r. Dk wych/BP-1201 – w czasie kwerendy stwierdzono, że zapis ten jest zapisem, pod którym zarejestrowana została kasetka magnetofonowa;

16) DE WD/00-44/07 brudnopis roboczy - 138 str. Pobrany w dniu 26.01.2007 r- brak informacji oraz zapisów w ewidencjach, które umożliwiłyby ustalenie gdzie znajduje się niniejszy dokument.

Odnośnie dokumentów na stanie Marzeny Borowskiej – zgodnie z informacją w notatce z dnia 30.09.2009 nr RPO-3176-08, której kopię przesłano za pismem DK wych 2555/2009 - ROZLICZONO.

Jednakże w obowiązującym stanie prawnym – zapis w Zarządzeniu Nr 130 Prezesa Rady Ministrów, statuujący termin zakończenia działalności Komisji Weryfikacyjnej na dzień 30.6.2008r., który uprawniał członków Komisji do prowadzenia prac przez pełen okres, aż do upływu powyższego terminu, tj. do godz. 24.00 w dniu 30.6.2008r., a tym samym uprawniał jej członków do korzystania z materiałów niezbędnych w trakcie prowadzenia prac, w tym – do wykorzystywania materiałów niejawnych – brak jest podstaw do przypisania im naruszenia zasad dotyczących obiegu dokumentacji niejawnej, skoro dokumenty te przekazali do kancelarii z upływem wskazanego terminu.

W przedstawionym powyżej stanie prawnym kierownik kancelarii tajnej nie miał więc możliwości, przed dniem 30 czerwca 2008 r., wyegzekwowania dokumentacji, będącej w dyspozycji członków Komisji Weryfikacyjnej, co umożliwiłoby mu sukcesywne odnotowywanie poszczególnych dokumentów zdawanych przez członków Komisji Weryfikacyjnej, a tym samym nie można mu zarzucić niedołożenia należytej staranności w postępowaniu z dokumentacją niejawną, co w konsekwencji mogło doprowadzić do niezwrócenia i nierozliczenia się z dokumentacji pozostającej w zasobach kancelarii tajnej obsługującej Komisję Weryfikacyjną.

Odnośnie utworzenia kancelarii tajnej

Przesłuchany na okoliczność złożonego zawiadomienia Robert Sobczak zeznał, że w Biurze Pełnomocnika ds. Organizacji SKW utworzony został pion

ochrony, kierowany przez Pełnomocnika Ochrony Informacji Niejawnych – autora instrukcji ochrony informacji niejawnych, z której wynikało, iż kancelaria tajna wchodząca w skład ochrony Biura Pełnomocnika prowadzi obsługę Komisji Weryfikacyjnej w zakresie wytwarzania, rejestrowania, przechowywania i przesyłania dokumentów niejawnych. Z dniem 30 września 2006 r. Biuro Pełnomocnika ds. Org. SKW zostało zlikwidowane i z tą samą datą zakończyło działanie Biuro Pełnomocnika oraz znajdująca się w jego strukturach kancelaria tajna. W tym czasie zarówno siedziba Biura Pełnomocnika jak i Komisji Weryfikacyjnej znajdowała się na ul. Podchorążych 38 w Warszawie. Dnia 1 października 2006 r. powstała SKW, która zgodnie z ustawą powinna zapewnić obsługę Komisji Weryfikacyjnej. Komisja Weryfikacyjna zmieniła siedzibę w listopadzie 2007 r. i przeniosła się na ul. Karową. Kancelarię tajną, po zmianie siedziby obsługiwały nadal Joanna Soboń i Sylwia Forc-Dziorek. Od dnia 1 października 2006 r. do 23 stycznia 2007 r. nie zostało jednak – w ocenie świadka – wydane żadne zarządzenie Szefa SKW określające strukturę etatową SKW, stąd nie ma informacji o funkcjonowaniu pionu ochrony lub kancelarii obsługującej formalnie według prawa Komisję Weryfikacyjną. Nieformalnie obsługiwała Komisję Weryfikacyjną ta sama zlikwidowana kancelaria Pełnomocnika. Świadek zaznaczył jednak, że w siedzibie SKW odnaleziony został dokument podpisany przez byłego Szefa SKW - Antoniego Macierewicza – w postaci decyzji z dnia 6 października 2006 r. ustalającej, że w skład Komisji Weryfikacyjnej wchodzi kancelaria tajna Komisji Weryfikacyjnej, która jest filią kancelarii tajnej SKW. W ocenie świadka przedmiotowy dokument nie wszedł jednak do obiegu prawnego, gdyż brak jest adnotacji na tym dokumencie o jego rejestracji, a nadto Antoni Macierewicz, wydając przedmiotową decyzję, nie wydał decyzji o powołaniu struktury etatowej SKW, w tym kancelarii obsługującej Komisję Weryfikacyjną. Sytuacja taka panowała do 23 stycznia 2007 r., kiedy to Antoni Macierewicz wydał decyzję etatową, w ramach której powołał 9 kancelarii

tajnych SKW, ale żadna z tych kancelarii nie obsługiwała Komisji Weryfikacyjnej. Dopiero zarządzeniem Szefa SKW z sierpnia 2007r. powołano 10 kancelarię tajną, której zadaniem była obsługa Komisji Weryfikacyjnej.

Jak ustalono, w dniu 1 grudnia 2006 r. na polecenia Szefa SKW przekazano protokolarnie pieczęcie do użytku bieżącego dla kancelarii tajnej Komisji Weryfikacyjnej. Stosowne protokoły z dnia 30 listopada 2006 r. oraz 1 grudnia 2006 r. zatwierdził ówczesny Zastępca Szefa SKW płk Damian Jakubowski, a pieczęcie pobrała Sylwia Forc-Dziorek.

Przesłuchany na powyższą okoliczność w charakterze świadka Damian Jakubowski zeznał, że spisanie protokołu przekazania pieczęci było czynnością techniczną, służącą zaewidencjonowaniu rozchodu pieczęci. Odnośnie umiejscowienia kancelarii tajnej w strukturze etatowej w/wymieniony zeznał, iż do czasu, gdy pełnił on obowiązki Zastępcy Szefa SKW, tj. do dn. 27.9.2007r., utworzona została w etacie SKW Sekcja, względnie Wydział Obsługi Komisji Weryfikacyjnej, zaś etatową kancelarię tajną, podległą Pełnomocnikowi Ochrony Informacji Niejawnych, utworzono w okresie późniejszym, tj. w drugim półroczu 2007r.

Przesłuchany w charakterze świadka Mariusz Kozłowski – zajmujący w okresie od sierpnia 2006r. do 30 września 2006r. stanowisko Pełnomocnika ds. OIN – zeznał, że w trakcie pełnienia obowiązków na ul. Podchorążych przygotował on do akredytacji system teleinformatyczny przetwarzający informacje niejawne stanowiące tajemnicę państwową, której faktycznie dokonały WSI, zorganizował ochronę strefy administracyjnej i strefy bezpieczeństwa, zabezpieczył kancelarię tajną w elektroniczny system wejścia i wyjścia; nadto samą strefę bezpieczeństwa zabezpieczył przez system przepustek. Opracowany został także plan ochrony informacji niejawnych i ochrony fizycznej w/w jednostki organizacyjnej. Z zeznań w/wymienionego wynika, że pokoje, w których byli przesłuchiwanymi żołnierze WSI, oraz pokoje pracy członków Komisji Weryfikacyjnej zostały sprawdzone i zabezpieczone

przed podglądem i podsłuchem. Mariusz Kozłowski zaznaczył, że nie posiada wiedzy, od kiedy funkcjonowała kancelaria tajna, jednak zaznaczył, że kiedy objął stanowisko, kancelaria tajna już istniała i działała - było wskazane pomieszczenie kancelarii i istniała opinia ówczesnego Szefa WSI o przydatności jej lokalizacji na ul. Podchorążych, jak również dotycząca urządzeń, w których możliwe było przechowywanie informacji niejawnych; przedmiotowa kancelaria obsługiwała też Komisję Weryfikacyjną.

Przesłuchany w charakterze świadka Borys Iwaszko – najpierw Z-ca Naczelnika Wydziału (od 10.10.2006 r. do 10.11.2006 r.) , a następnie (od 10.11.2006 r.) Pełnomocnik Ochrony Informacji Niejawnych SKW – potwierdził, że kancelaria tajna została „dopisana” do struktur BPO SKW latem 2007r., wówczas też personel kancelarii został oddelegowany ze struktur Gabinetu Szefa SKW do Biura Pełnomocnika Ochrony. w/wymieniony zaznaczył, że kancelaria przez cały okres faktycznie funkcjonowała na podstawie etatu Biura Pełnomocnika Ochrony oraz Zarządzenia nr 25 MON, regulującego m.in. przechowywanie, udostępnienia oraz zwrot dokumentów. Jednocześnie w/wymieniony zaznaczył, że pomieszczenia przy ul. Oczki były przygotowane zgodnie z Zarządzeniem nr 25 MON, zaś decyzję o przeniesieniu siedziby kancelarii tajnej z ul. Podchorążych podjął ówczesny Szef SKW i Przewodniczący Komisji w jednej osobie – Antoni Macierewicz, tłumacząc przenosiny faktem rozpoczęcia remontu w pomieszczeniach przy ul. Podchorążych.

Przesłuchany w charakterze świadka Łukasz Gołębiowski zeznał, iż nigdy nie był zatrudniony w Służbie Kontrwywiadu Wojskowego na stanowisku Pełnomocnika Ochrony Informacji Niejawnych, ani też w żadnym innym charakterze. W październiku 2006 r. był zatrudniony na stanowisku Zastępcy Dyrektora Centrum Zarządzania Bezpieczeństwem Poczty Polskiej. W tygodniu poprzedzającym powstanie SKW otrzymał polecenie od swojego przełożonego stawienia się na ul. Podchorążych w siedzibie BOR-u celem udzielenia

konsultacji w zakresie bezpieczeństwa, w związku z rozpoczęciem funkcjonowania Służby Kontrwywiadu Wojskowego. Nowe służby miały problem z przejściem zasobów WSI. Kontaktował się „na roboczo” z Pełnomocnikiem Ochrony byłego WSI płk Charzyńskim do momentu stawienia się w pracy osoby, która miała zostać docelowo Pełnomocnikiem Ochrony SKW, tj. Borysa Iwaszko. Jego pomoc ograniczała się do kilku dni roboczych. Odnośnie funkcjonowania kancelarii tajnej obsługującej Komisję Weryfikacyjną, z uwagi na fakt, iż w kancelarii tajnej nowej Służby SKW pracować mieli ci sami funkcjonariusze, jedynym rozwiązaniem, jakie zaproponował Świadek było zamknięcie dzienników ewidencyjnych byłego już WSI, otwarcie nowych dzienników dla SKW i protokolarnie przekazanie dokumentów. Ponieważ nie był zatrudniony w SKW, nie posiada wiedzy jakie decyzje i działania podjęto w związku z tworzeniem kancelarii tajnych, na podstawie jakich aktów wewnętrznych funkcjonowała kancelaria tajna obsługująca Komisję Weryfikacyjną, ani też jak był regulowany obieg i przechowywanie dokumentów oraz ich udostępnianie i zwrot. W swoich zeznaniach świadek podnosi, iż brak jakichkolwiek regulacji prawnych dotyczących przekształcenia WSI w SKW, jak również przewidzianych na tę okoliczność procedur był w jego ocenie „jedną wielką nieprawidłowością”.

Przesłuchany w charakterze świadka Antoni Macierewicz zeznał, że w dn. 6.10.2006r. wydał decyzję, mocą której w skład Biura Komisji Weryfikacyjnej weszła m. in. Kancelaria Tajna Komisji Weryfikacyjnej jako filia Kancelarii Tajnej Głównej SKW, jednak nie kontrolował następnie obiegu dokumentów. Dodatkowo wskazał, że kancelaria tajna faktycznie istniała i obsługiwała Komisję Weryfikacyjną, zgodnie z wydanym przez świadka zarządzeniem, natomiast nie umiał on wyjaśnić przyczyn nieujęcia powyższego faktu w strukturach etatowych.

Mając na uwadze poczynione w śledztwie ustalenia zważyć należy co następuje:

Odpowiedzialności karnej z art. 231 § 1 kk podlega funkcjonariusz publiczny, który, przekraczając swoje uprawnienia lub nie dopełniając obowiązków, działa na szkodę interesu publicznego lub prywatnego. Z przekroczeniem uprawnień mamy do czynienia przede wszystkim wtedy, gdy funkcjonariusz publiczny podejmuje czynność wykraczającą poza jego uprawnienia służbowe (np. decyzję pozostającą w kompetencji kierownika organu lub urzędu). Przekroczeniem uprawnień jest również czynność mieszcząca się wprawdzie w zakresie uprawnień funkcjonariusza, ale do podjęcia której nie było podstawy faktycznej lub prawnej; jest nim także wykonanie czynności, które stanowiło wyraźne nadużycie tych uprawnień.

Jeżeli chodzi o niedopełnienie obowiązków, o którym mowa w art. 231 § 1, to polega ono na zaniechaniu ich wykonania albo na wykonaniu nienależytym, sprzecznym z istotą lub charakterem danego obowiązku. Źródłem obowiązku może być nie tylko przepis prawa, lecz także pragmatyka służbowa (zdaniem O. Górniok także polecenie służbowe; zob. A. Wąsek (red.), *Komentarz*, t. II, s. 85).

Typu czynu zabronionego zawartego w § 1 powołanego wyżej przepisu można dokonać działając tylko umyślnie (i to zarówno z zamiarem bezpośrednim, jak i ewentualnym). Funkcjonariusz publiczny musi obejmować swoim zamiarem zarówno przekroczenie uprawnień lub niewypełnienie obowiązków, jak i „działanie” na szkodę interesu publicznego lub prywatnego (postanowienie SN z 25 lutego 2003 r., WK 3/03, OSNKW 2003, nr 5-6, poz.53).

W kontekście powyższego stwierdzić należy, iż zachowanie Antoniego Macierewicza, członków Komisji Weryfikacyjnej, jak i kierownika Kancelarii Tajnej obsługującej Komisję Weryfikacyjną nie wyczerpuje znamion czynu

zabronionego stypizowanego w art. 231 § 1 kk. Jak już wskazano powyżej w obowiązującym stanie prawnym – zapis w Zarządzeniu Nr 130 Prezesa Rady Ministrów, statuujący termin zakończenia działalności Komisji Weryfikacyjnej na dzień 30.6.2008r., który uprawniał członków Komisji do prowadzenia prac przez pełen okres, aż do upływu powyższego terminu, tj. do godz. 24.00 w dniu 30.6.2008r., a tym samym uprawniał jej członków do korzystania z materiałów niezbędnych w trakcie prowadzenia prac, w tym – do wykorzystywania materiałów niejawnych – brak jest podstaw do przypisania im naruszenia zasad dotyczących obiegu dokumentacji niejawnej, skoro dokumenty te (będące w ich posiadaniu zgodnie z obowiązującymi przepisami - Zarządzeniem nr 25/MON Ministra Obrony Narodowej z dn. 17.11.2005r. Dz.Urz. MON z dn. 15.12.2005r.) przekazali do kancelarii z upływem wskazanego terminu.

W przedstawionym powyżej stanie prawnym kierownik kancelarii tajnej nie miał więc możliwości, przed dniem 30 czerwca 2008 r., wyegzekwowania dokumentacji, będącej w dyspozycji członków Komisji Weryfikacyjnej, co umożliwiłoby mu sukcesywne odnotowywanie poszczególnych dokumentów zdawanych przez członków Komisji Weryfikacyjnej, a tym samym nie można mu zarzucić niedołożenia należytej staranności w postępowaniu z dokumentacją niejawną, co w konsekwencji mogło doprowadzić do niezwrócenia i nierozliczenia się z dokumentacji pozostającej w zasobach kancelarii tajnej obsługującej Komisję Weryfikacyjną.

W realiach niniejszej sprawy stwierdzić należy nadto, iż zachowanie Antoniego Macierewicza pełniącego obowiązki Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego, na którym ciążył obowiązek zapewnienia obsługi technicznej i administracyjnej Komisji Weryfikacyjnej WSI w zakresie właściwej obsługi kancelaryjnej co do wytwarzania, rejestracji i obiegu dokumentów niejawnych nie wyczerpuje znamion czynu zabronionego, albowiem z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, a wskazanego powyżej, nie wynika, aby swoim zamiarem obejmował on „działanie” na szkodę interesu społecznego.

Interes oznacza pożytek, korzyść. Interes publiczny to m.in. interes ogółu obywateli, pewnych grup społecznych, interes zrzeszeń prawa publicznego, władz i urzędów państwowych i samorządowych (zob. O. Górniok (w) Kodeks..., s.86). Podkreślenia wymaga, że musi to być interes oparty na prawie materialnym, a nie interes do samej właściwej procedury, bo w przeciwnym razie każde przekroczenie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków należałoby utożsamiać z działaniem na szkodę interesu publicznego lub prywatnego (tak A. Zoll, Przekroczenie uprawnień..., s. 779 – 780).

Grożąca szkoda musi być konkretna i nie wystarczy samo jej abstrakcyjne określenie. SN w postanowieniu z dnia 9 września 2002 r. wskazuje na konieczność wystąpienia rzeczywistego narażenia na szkodę – IV KKN 514/99, LEX nr 75505. Z zeznań A. Macierewicza i innych przesłuchanych w sprawie świadków wynika, iż dn. 6.10.2006r. została wydana decyzja, mocą której w skład Biura Komisji Weryfikacyjnej weszła m. in. Kancelaria Tajna Komisji Weryfikacyjnej jako filia Kancelarii Tajnej Głównej SKW. Na decyzji tejże brak jest adnotacji o jej zarejestrowaniu, co świadczyłoby o jej wejściu do obiegu w prawnego. Jednakże świadkowie podkreślają, iż kancelaria tajna faktycznie istniała i obsługiwała Komisję Weryfikacyjną. Kancelaria ta faktycznie funkcjonowała na podstawie etatu Biura Pełnomocnika Ochrony oraz Zarządzenia nr 25 MON, regulującego m.in. przechowywanie, udostępnienia oraz zwrot dokumentów, zaś jej pomieszczenia były przygotowane również zgodnie z Zarządzeniem nr 25 MON.

W zakresie czynu z punktu III stwierdzić należy, iż odpowiedzialności karnej z art. 276 kk podlega ten kto niszczy, uszkadza, czyni bezużytecznym, ukrywa lub usuwa dokument, którym nie ma prawa wyłącznie rozporządzać.

W doktrynie i judykaturze ugruntowany jest pogląd, „że ukrycie dokumentu polega na utajnieniu miejsca jego przechowywania, natomiast usunięcie dokumentu obejmuje wszelkie czynności prowadzące do uczynienia go

niedostępnym dla osoby uprawnionej” (por. Kodeks karny. Część szczególna. Komentarz do Kodeksu karnego, Zakamycze 1999r., t.2, s. 1060).

Zdaniem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 05.04.2000 r. II AKa 14/00 OSAG 2001/1/2) , wprowadzenie przez ustawodawcę do opisu czynu zabronionego z art. 276 kk znamion podmiotowych charakteryzujących szczególne nastawienie sprawcy („ukrywa”, „usuwa”) oznacza, iż wskazane przestępstwo może być popełnione tylko z zamiarem bezpośrednim. W żadnym razie nie należy utożsamiać określonych w art. 276 kk czynności sprawczych z terminem „posiada”. Zakres tego ostatniego pojęcia, stanowiącego znamię przestępstwa z art. 263 § 2 kk (nielegalne posiadanie broni) jest bardzo szeroki – nie jest ograniczony do posiadania samoistnego lub zależnego, lecz obejmuje każde faktyczne władanie rzeczą.

Odnosząc powyższe do ustaleń poczynionych w niniejszej sprawie stwierdzić należy, iż brak jest danych dostatecznie uzasadniających popełnienie czynu z art. 276 kk, polegającego na usunięciu – umyślnym zabraniu szesnastu dokumentów niejawnych (widniejących na stanie m.in. Antoniego Macierewicza i Mariusza Maraska) wymienionych w zawiadomieniu Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego z dnia 19 września 2008 r. – z zasobów niejawnych kancelarii tajnej obsługującej Komisję Weryfikacyjną.

Faktycznie, po zakończeniu działalności Komisji Weryfikacyjnej i przejęciu jej dokumentacji, w Służbie Kontrwywiadu Wojskowego wystąpiły trudności z ustaleniem miejsca przechowywania części tejże dokumentacji. Jednakże w wyniku ustaleń poczynionych w trakcie śledztwa oraz w czasie trwania w Biurze Ewidencji i Archiwum SKW kwerendy sukcesywnie ustalano miejsce przechowywania kolejnych dokumentów wymienionych, jako zaginione w zawiadomieniu Szefa SKW.

Jak wynika z cytowanego wcześniej pisma Dyrektora Biura Prawnego Służby Kontrwywiadu Wojskowego z dnia 23 listopada 2012 r., zawierającego analizę informacji posiadanych przez SKW odnośnie nierozliczonych

materiałów, zostało ustalone miejsce przechowywania dziesięciu spośród szesnastu dokumentów wymienionych, jako zaginione w zawiadomieniu Szefa SKW.

Po zakończonej w Biurze Ewidencji i Archiwum SKW kwerendzie w przedmiotowym zakresie stwierdzono brak zapisów w ewidencjach, które umożliwiłyby ustalenie, gdzie znajduje się sześć nierozliczonych dokumentów.

Jednocześnie materiał dowodowy zgromadzony w toku niniejszego śledztwa nie zawiera ustaleń wskazujących na istnienie po stronie Antoniego Macierewicza, Mariusza Marasek lub innych osób zamiaru zabrania przedmiotowych dokumentów ze zbiorów, w których powinny się znajdować.

Należy mieć na uwadze, iż przedstawione powyżej okoliczności uniemożliwiają sukcesywne odnotowywanie przez kierownika kancelarii tajnej poszczególnych dokumentów zdawanych przez członków Komisji Weryfikacyjnej mogły w konsekwencji doprowadzić do nierozliczenia w dniu 30 czerwca 2008 r. A. Macierewicza i M. Marasek z będącej w ich dyspozycji dokumentacji, pozostającej w zasobach kancelarii tajnej obsługującej Komisję Weryfikacyjną.

Mając na uwadze poczynione ustalenia faktyczne i obowiązujące przepisy – postanowiono jak na wstępie.-

PROKURATOR
Irena Jolanta Nogajńska

Pouczenie:

1. Stronom przysługuje prawo przejrzenia akt sprawy i złożenia zażalenia na powyższe postanowienie do prokuratora nadrzędnego nad prokuratorem, który wydał lub zatwierdził postanowienie (art. 306 § 1 i 2 kpk, art. 325 a kpk). Jeżeli prokurator nadrzędny nie przychylił się do zażalenia, kieruje je do sądu (art. 306 § 2 kpk). Sąd może utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie lub uchylić je i przekazać sprawę prokuratorowi celem wyjaśnienia wskazanych okoliczności, bądź przeprowadzenie wskazanych czynności (art. 330 § 1 kpk).

Jeżeli prokurator nie znajdzie podstaw do wniesienia aktu oskarżenia, wyda ponownie postanowienie o umorzeniu postępowania. Postanowienie to będzie podlegało zaskarżeniu tylko do prokuratora nadrzędnego (art. 330 § 2 kpk).

W razie utrzymania w mocy zaskarżonego postanowienia, pokrzywdzony, który wykorzystał swoje uprawnienia przewidziane w art. 330 § 1 i 2 kpk, może wnieść akt oskarżenia do sądu w terminie 1-go miesiąca od daty doręczenia zawiadomienia o postanowieniu (art. 330 § 2 kpk, art. 55 § 1 kpk). Akt oskarżenia winien spełniać wymogi określone w art. 55 § 1 i 2 kpk.

Inny pokrzywdzony tym samym czynem może aż do rozpoczęcia przewodu sądowego na rozprawie głównej przyłączyć się do postępowania (art. 55 § 3 kpk).

2. Na rozstrzygnięcie co do dowodów rzeczowych zażalenie przysługuje również osobie, od której odebrano przedmioty lub która zgłosiła do nich roszczenie (art. 323 § 2 kpk).

3. Zażalenie wnosi się za pośrednictwem prokuratora, który wydał postanowienie.

Termin do wniesienia zażalenia wynosi 7 dni od daty doręczenia odpisu postanowienia i jest zawity. Zażalenie wniesione po upływie tego terminu jest bezskuteczne (art. 122 § 1 i 2, art. 460 kpk).

Zarządzenie:

1. Stosownie do art. 100 § 2, 305 § 4 i 325 a kpk odpis postanowienia doręczyć:
- pokrzywdzonemu
- podejrzanemu

2. Stosownie do art. 305 § 1 kpk zawiadomić podmiot składający zawiadomienie o przestępstwie, jeżeli nie jest pokrzywdzonym

- Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego

PROKURATOR
Irena Jolanta Nogańska